

Sygn. akt III SK 40/11

POSTANOWIENIE

Dnia 11 kwietnia 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Halina Kiriło

w sprawie z powództwa Telekomunikacji Polskiej Spółki Akcyjnej w Warszawie przeciwko Prezesowi Urzędu Komunikacji Elektronicznej o nałożenie kary pieniężnej,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 11 kwietnia 2012 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z dnia 24 marca 2011 r.,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z dnia 24 marca 2011 r., VI ACa 1467/10, zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 27 listopada 2008 r. w ten sposób, że uchylił decyzję Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej (Prezes Urzędu) z dnia 3 lipca 2007 r. oraz zasądził od Prezesa Urzędu koszty procesu na rzecz Telekomunikacji Polskiej S.A. w Warszawie (powód).

Prezes Urzędu zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego skargą kasacyjną w całości. Wnosząc o przyjęcie skargi do rozpoznania Prezes Urzędu powołał się na występowanie w sprawie dwóch istotnych zagadnień prawnych oraz potrzebę wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości w orzecznictwie.

Jako istotne zagadnienie prawne Prezes Urzędu wskazał w pierwszej kolejności potrzebę wyjaśnienia, czy przepisy art. 10 ust. 2 i 3 dyrektywy 2002/20 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zezwoleń na udostępnienie sieci i usług łączności elektronicznej (Dz. Urz. UE z 2002 r., L 108, s. 21, dalej jako dyrektywa 2002/20) w pierwotnym brzmieniu należy interpretować w ten sposób, że nie sprzeciwiają się one temu, aby krajowy organ regulacyjny był uprawniony do nałożenia na przedsiębiorcę telekomunikacyjnego kary pieniężnej za niewykonanie obowiązku zapewnienia bezpłatnych połączeń z numerami alarmowymi, o którym mowa w art. 77 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. - Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 171, poz. 1800 ze zm., dalej jako Prawo telekomunikacyjne), bez uprzedniego wezwania tego przedsiębiorcy do usunięcia naruszeń, ale przy jednoczesnym zapewnieniu przedsiębiorcy czynnego udziału w postępowaniu prowadzonym przez krajowy organ regulacyjny w sprawie nałożenia kary pieniężnej. Drugim ze sformułowanych przez Prezesa Urzędu zagadnień prawnych jest kwestia, czy przepisy dyrektywy 2002/20, w tym art. 10 ust. 2 i 3, podlegają implementacji do krajowego porządku prawnego na zasadzie harmonizacji pełnej, a jeżeli jest to harmonizacja minimalna, to czy dopuszczalne jest ustanowienie przez Państwo Członkowskie takiego prawa, w którym krajowy organ regulacyjny jest uprawniony do nałożenia na przedsiębiorcę telekomunikacyjnego kary pieniężnej z tytułu niewykonania obowiązku zapewnienia bezpłatnych połączeń z numerami alarmowymi bez uprzedniego wzywania tego przedsiębiorcy do usunięcia tego naruszenia, w sytuacji gdy przedsiębiorca usunął takie naruszenie przed wszczęciem przez ten organ postępowania kontrolnego w tej sprawie.

W zakresie dotyczącym przesłanki, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., Prezes Urzędu podniósł, że zachodzi potrzeba wykładni: 1) art. 209 ust. 1 Prawa telekomunikacyjnego poprzez wyjaśnienie, czy w sytuacji gdy zostało wszczęte postępowanie kontrolne przez Prezesa Urzędu niedozwolone jest przeprowadzenie odrębnego postępowania w przedmiocie nałożenia kary pieniężnej na przedsiębiorcę telekomunikacyjnego za niewykonanie obowiązku zapewnienia bezpłatnych połączeń z numerami alarmowymi, których dotyczyło postępowanie kontrolne, gdyż wszczęcie postępowania kontrolnego na podstawie art. 199 Prawa telekomunikacyjnego determinuje zastosowanie dalszego trybu procedowania z

art. 201 Prawa telekomunikacyjnego; 2) art. 316 § 1 k.p.c. poprzez wyjaśnienie, czy w sprawach z odwołań od decyzji Prezesa Urzędu sąd za podstawę prawną orzekania powinien uznać stan prawny z chwili orzekania, czy z chwili wydania zaskarżonej decyzji; 3) art. 479⁶⁰ w związku z art. 479¹² § 1 k.p.c. poprzez wyjaśnienie, czy w sprawach z odwołań od decyzji Prezesa Urzędu sąd może uchylić zaskarżoną decyzję z uwagi na naruszenia przepisów, które nie zostały podniesione w zarzutach zawartych w odwołaniu złożonym od tej decyzji do Sądu pierwszej instancji.

Powód w odpowiedzi na skargę kasacyjną Prezesa Urzędu wniósł o wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia jej do rozpoznania i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna Prezesa Urzędu nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Zaskarżony skargą kasacyjną wyrok Sądu Apelacyjnego został wydany po ponownym rozpoznaniu sprawy, w wyniku uchylecia poprzedniego wyroku tegoż Sądu wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 21 września 2010 r., III SK 8/10. Ocena potrzeby przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej Prezesa Urzędu musi zatem uwzględniać ograniczenia wynikające z art. 398²⁰ k.p.c. W tym zakresie wypada stwierdzić, że oba zagadnienia prawne sformułowane we wniosku o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej Prezesa Urzędu nie kwalifikują się do merytorycznego rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy, ponieważ zarówno ich treść jak i przedstawiona w ich uzasadnieniu argumentacja stanowią niedopuszczalną w świetle art. 398²⁰ k.p.c. polemikę z wykładnią prawa dokonaną we wspomnianym wyroku Sądu Najwyższego z 21 września 2010 r., III SK 8/10. W orzeczeniu tym Sąd Najwyższy przyjął bowiem, że przepis art. 10 dyrektywy 2002/20 w pierwotnym brzmieniu należy interpretować w ten sposób, iż wyłączał on możliwość nałożenia kary pieniężnej w przypadku, gdy przedsiębiorca zaprzestał naruszenia obowiązków uregulowanych w dyrektywie 2002/20, wykonując zalecenia pokontrolne krajowego organu regulacyjnego lub zaniechał takiego naruszenia

przed wszczęciem postępowania kontrolnego. Ponadto, drugie z podniesionych zagadnień prawnych nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, gdyż zasadniczą podstawę dla stanowiska Sądu Najwyższego wyrażonego w powołanym powyżej orzeczeniu stanowiło naruszenie w niniejszej sprawie trybu postępowania unormowanego w art. 201 i n. Prawa telekomunikacyjnego oraz współkształtowanego przez Europejską Konwencję o Ochronie Praw Człowieka standardu sprawiedliwości proceduralnej obowiązującego w sprawach o nałożenie wysokich kar pieniężnych.

W odniesieniu do kwestii potrzeby wykładni art. 209 ust. 1 Prawa telekomunikacyjnego Sąd Najwyższy zauważa, że w zakresie wskazanym we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej Prezesa Urzędu do rozpoznania i jego uzasadnieniu nie zachodzi przesłanka, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Przepis art. 209 ust. 1 Prawa telekomunikacyjnego jest przepisem prawa materialnego, który w pkt 1-31 wymienia zachowania przedsiębiorców telekomunikacyjnych podlegające karze pieniężnej. Przepis ten stanowi podstawę dla rekonstrukcji norm sankcjonujących różnego rodzaju praktyki przedsiębiorców telekomunikacyjnych. Przepis ten nie odnosi się natomiast do sposobu i trybu procedowania przez Prezesa Urzędu w zakresie samego postępowania w przedmiocie nałożenia kary pieniężnej. Nie ma zatem podstaw, by rozważać kwestię wykładni art. 209 ust. 1 Prawa telekomunikacyjnego w kontekście dopuszczalności prowadzenia samoistnego postępowania w sprawie nałożenia kary pieniężnej.

Nie zachodzi również potrzeba wykładni art. 316 § 1 k.p.c., gdyż w kwestii zastosowania tego przepisu w sprawach z zakresu regulacji telekomunikacji Sąd Najwyższy wypowiedział się już wielokrotnie (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 18 października 2011 r., III SK 25/11 i powołane tam orzecznictwo).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie daje również podstaw do jego uwzględnienia w zakresie potrzeby wykładni art. 479⁶⁰ w związku z art. 479¹² § 1 k.p.c. Wynika z niego bowiem, że podstawą sformułowania wątpliwości co do wykładni tych przepisów jest odwołanie się w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego do przepisu art. 10 dyrektywy 2002/20, mimo iż przepis ten nie został powołany w odwołaniu od decyzji Prezesa Urzędu.

Zgłoszone przez Prezesa Urzędu wątpliwości w przedmiocie wykładni powołanych przepisów Kodeksu postępowania cywilnego opierają się na wadliwym rozumieniu znaczenia dyrektyw Unii Europejskiej i sposobu ich stosowania w postępowaniu sądowym. W prawie Unii Europejskiej sąd krajowy traktowany jest jako jeden z organów państwa członkowskiego, który w zakresie swoich kompetencji ma czuwać nad realizacją przez państwo członkowskie obowiązków wynikających z art. 288 akapit 3 TFUE. Stosując przepisy implementujące dyrektywę sąd krajowy powinien – w ramach wyznaczonych mu przez krajowe przepisy procesowe - weryfikować, czy implementacja jest prawidłowa oraz dbać o to, by pojęcia recypowane z dyrektywy do prawa krajowego były jednolicie rozumiane we wszystkich Państwach Członkowskich. Dlatego stosując przepisy Państwa Członkowskiego wydane w celu wdrożenia dyrektywy Unii Europejskiej sąd krajowy powinien zawsze uwzględniać postanowienia tej dyrektywy i ich wykładnię dokonaną przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej zarówno przy ustaleniu podstawy prawnej rozstrzygnięcia jak i przy wykładni składających się na nią przepisów prawa krajowego. W prawie polskim obowiązek ten spoczywa na sędzię powszechnym niezależnie od tego, czy strona postępowania powoływała się na prawo unijne w formułowanych zarzutach lub ich uzasadnieniu. Dlatego wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej Prezesa Urzędu do rozpoznania w zakresie dotyczącym potrzeby wykładni art. 479⁶⁰ w związku z art. 479¹² § 1 k.p.c. opiera się na oczywiście błędnym rozumieniu znaczenia obu przepisów w zakresie dotyczącym podstawy prawnej wyrokowania o zasadności odwołania wniesionego od decyzji Prezesa Urzędu. Kodeks postępowania cywilnego opiera się na zasadzie *da mihi factum, dabo tibi ius*, zgodnie z którą rola stron polega na przedstawieniu określonych twierdzeń, wskazujących na nie faktów oraz potwierdzających je dowodów, natomiast dobór właściwej podstawy prawnej należy do sądu rozpoznającego sprawę, niezależnie od argumentacji prawnej przedstawionej przez strony postępowania. Powoduje to, że sądy pierwszej i drugiej instancji mają obowiązek samodzielnie, a w nomenklaturze prawa unijnego - z urzędu (*ex officio*), uwzględniać przepisy prawa Unii Europejskiej przy ocenie możliwości zastosowania przepisu prawa polskiego lub przy dokonywaniu wykładni znajdujących zastosowanie w sprawie przepisów prawa krajowego.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy orzekł o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. O kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnięto stosownie do art. 98 § 1 i 3 w związku z art. 108 § 1 k.p.c. oraz § 12 ust. 4 pkt 2 w związku z § 13 ust. 3 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.).